

YLÄNURKKA

Hirveä hinta

KYSA 5.10.06

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ linjasi hiljattain uudeen hirvien aiheuttamien liikennevahinkojen korvausvastuuta. Aiemmin valtio on osallistunut vahinkojen korvaamiseen, mutta tulevaisuudessa se kuuluisi autoilijan oman vakuutuksen piiriin. Nykyisensuuruinen hirvikanta tarvitaan ennen kaikkea tulokselliseen metsästykseseen, joten toisen huvi on toisen haitta.

Hirvi on tavallaan valtion eläin, sillä hirvikannan säätely on voimakkaammin ministeriön ohjailtavissa kuin esimerkiksi kanalintukannat, ja hirviluvista syntyy kassavirtaa. Tähän joukkoon kuuluu myös valkohäntäpeura, mutta esimerkiksi kauriskantojen säätelyyn annettiin vastikään enemmän paikallista vapautta. Valkohäntäpeura on Suomen luonnossa valtameren takaa siirretty tulokas, eikä sen tulon oikeutusta ole vahingonkäräjiltä kysytty. Muutoin tulokaslajeihin suhtaudutaan nykyään vihamielisesti.

Viime aikoina hirvikolareita on ollut noin 3000 vuodessa. Näissä kuolee vuosittain jopa kymmenkunta ihmistä. Onnettomuuksien määrä seuraa tiukasti hirvikannan kokoa, joka puolestaan halutaan pitää korkeana metsästyksellisistä syistä. Iso kanta tuottaa paljon jälkeläisiä joista riittää ammuttavaa. Esimerkiksi perimän turvaamisen kannalta kanta voisi kuitenkin olla oleellisesti nykyistä pienempi. Kiihkeät koiraat löytävät tyttöystävän pienemmästäkin porukasta.

Syksyn metsästyksen jälkeen kannan koko tulee olemaan noin 100000 yksilöä, joka vastaa suurin piirtein edellisenkin vuoden hirvikannan kokoa. Kanta ei siis ilmeisestikään aktiivisesti pienennetä tällä hetkellä. Kanta kasvatettiin vuodesta 1995 vuoteen 2001 ja samalla liikenneonnettomuudet kasvoivat samaa tahtia. Vuoden 2001 jälkeen kanta pienennettiin onnettomuusmäärien seurauksena kiltisti perässä.

TIELIIKENNEHALLINNON mukaan hirvionnettomuuksien kustannus yhteiskunnalle on peräti 200 miljoonaa euroa vuodessa. Metsästyksen tutkijat puolestaan arvioivat, että saaliin liha-arvo on noin 60 miljoonaa euroa. Metsästyksen virkistysarvon olisi siis oltava vähintään 140 miljoonaa, jotta vahingot saataisiin katettua yksinkertaista kustannus-hyötyanalyysiä hyväksikäyttäen. Metsästykseseen käytetään noin 1,5 miljoonaa päivää vuodessa, joten jokainen metsästyspäivä tulee hinnoitella jotakuinkin 100 euron arvoiseksi, jotta nykyinen hirvipolitiikka olisi oikeutettua.

Saksalaismetsästäjä tietysti maksaa paljon enemmänkin suomalaisen hirvijahtiin pääsystä, mutta olisivatko kaikki suomalaiset metsästäjät valmiita maksamaan 100 euroa päivältä tai 1500 euroa syksyltä? Millä mekanismilla metsästäjältä voitaisiin saada se rahamäärä, joka yhteiskunnalta menee vahinkojen korvaamiseen? Entä pitäisikö liikenteen uhreille maksaa myös henkisistä kärsimyksistä?

SYY-SEURAUSUHDEKETJU tuottaa varsin ikävän loppupäätelmän, kun verrataan menneiden vuosien onnettomuuksia ja hirvisaaliita. Noin 10000 eläimen harrastussaaaliin saamiseksi täytyy uhrata yksi ihmishenki. Hirvikannan säätelijät tulevat siis määritelleksi myös ihmishengen arvon, ainakin yhdellä mittarilla katsottuna. Hirven liha-arvolla laskettuna yhden ihmisen hinta olisi noin 6 miljoonaa euroa.

Kaikkialla siellä, missä ihmishenkiä säästetään investointien avulla, joudutaan tietysti miettimään sitä, kuinka paljon rahaa kannattaa käyttää yhden ihmishengen sääntämiseen. Esimerkiksi tieliikenteen turvallisuutta koskevat päätökset ovat hyvä esimerkki tästä. Suunnittelijat joutuvat väkisin miettimään, millainen on järkevä investointien taso. Vastaaviin päätöksiin joudutaan tietysti myös sairaanhoitopalveluiden mitoituksessa.

Hirvenmetsästys on kuitenkin yhdessä suhteessa näistä poikkeava. Siinä verrataan metsästyksessä tulevan huvin arvoa kuolleiden ihmisten arvoon. Asioiden yhteismitallistamisen täytyy olla todella vaikeaa päätöksentekijöille. Onneksi en vastaa näistä päätöksistä.

SAKARI KUIKKA

Kirjoittaja on Kotkan Maretariumissa työskentelevä kalastusbiologian professori

